

Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad Introduction to Caring Science with focus on Nursing

15 högskolepoäng

15 credits

Ladokkod: VVI011

Version: 11.0

Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom vård 2016-06-22

Gäller från: HT 2016

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (GIN)

Utbildningsområde: Vård

Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap

Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet samt Matematik B, Naturkunskap B, Samhällskunskap A eller Matematik 2a/2b/2c, Naturkunskap 2, Samhällskunskap 1b/1a1+1a2

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen inleds med en introduktion till högskolestudier och sjuksköterskeprogrammet med utgångspunkt i lokala, nationella och internationella styrdokument. Idéhistoriska grunder för vårdandet, sjuksköterskeprofessionen och vårdvetenskapens utveckling och framväxt studeras. Tonvikten ligger på centrala epoker i den idéhistoriska utvecklingen avseende synen på vetenskap, kunskap, människa, hälsa, värld och vårdande. Vårdvetenskapens centrala begrepp och teorier introduceras, där patientperspektivet är centralt och förtydligas genom ett livsvärldsperspektiv. En teoretisk referensram till vårdandets etik läggs genom att introducera centrala etiska teorier, värden och normer.

Lärandet i det vårdande sammanhanget behandlas genom studier av teoretiska utgångspunkter för vårdandets didaktik. Reflektion som begrepp och företeelse är i fokus samt kunskaps-teoretiska idéer av betydelse för professionsutbildningar. Ett samhällsperspektiv på människa, hälsa och vård introduceras genom begrepp och teorier som belyser kultur, genus och socialpsykologiska faktorer.

Lagstiftning och andra styrfaktorer som reglerar samhällets vård studeras. Grunderna för sjuksköterskans ledarskap i vårdandet behandlas. Forskningsprocessen och vetenskapsteoretiska grundbegrepp introduceras. Grunderna i informationssökning och informationskompetens läggs.

Mål

Kursen syftar till att studenten tillägnar sig grunderna i ett vårdvetenskapligt och professionellt förhållningsätt i relation till sjuksköterskeyrket och ett patientperspektiv i vårdandet.

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

- redogöra för huvuddragen i vårdvetenskapens och sjuksköterskeprofessionens framväxt och utveckling,
- redogöra för innebörder i centrala begrepp, teorier och värden inom vårdvetenskap,
- redogöra för innebörder av ett patientperspektiv i vårdarbetet,
- redogöra för sjuksköterskans ansvars- och kompetensområden samt styrfaktorer som reglerar dessa,
- redogöra för styrfaktorer som reglerar hälso- och sjukvård samt socialtjänst,
- redogöra för huvuddragen i forskningsprocessen,
- redogöra för innebörden i hållbar utveckling utifrån ett socialt, ekonomiskt, miljö och hälsoperspektiv.

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

- tillämpa grunder i informationssökning,

- skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses,
- identifiera och reflektera kring olika etiska värden och normer i en vårdssituation,
- reflektera över egna normer, värderingar och attityder till vård och vetenskap,
- tillämpa reflektion som stöd för lärandet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs ska studenten kunna tillämpa

- ett kritiskt reflekterande förhållningssätt till skilda perspektiv på vårdandet,
- ett vetenskapligt förhållningssätt vid granskning av forskningsrapportering,
- ett reflekterande förhållningssätt i relation till hållbar utveckling och dess betydelse för människors hälsa samt sjuksköterskans ansvar.

Undervisningsformer

Föreläsningar, reflektionsgrupper och olika former av tillämpningsövningar enskilt eller i grupp. I föreläsningarna ges en översikt av kursens innehåll, orientering om aktuella frågeställningar och perspektiv inom studieområdet samt en hjälp för studenten att strukturera kursens olika moment. I reflektionsgrupper sker en reflekterande bearbetning och tillämpning av kursens litteratur och övriga innehåll.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Kursen examineras genom skriftlig tentamen och skriftlig inlämningsuppgift. För godkänd kurs krävs också aktivt och godkänt deltagande i reflektionsgrupper och tillämpningsövningar. För att kunna delta i kursens individuella skriftliga tentamen krävs godkänt deltagande i samtliga reflektionsseminarier och seminarier.

Varje examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första examinationstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade ”uppsamlingstentamen”, erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i examination, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i Sjuksköterskeutbildning 180 hp.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.

Efter avslutad kurs erhåller studenten högskolepoäng fördelat på vårdvetenskapens deldiscipliner enligt följande:

- Vårdandets teori, filosofi och idéhistoria, 4,5 hp
- Vårdandets etik, 2 hp
- Vårdandets didaktik, 1,5 hp
- Vårdandets sociologi och psykologi, 2 hp
- Vårdutveckling och ledarskap, 1,5 hp
- Vetenskaplig teori och metod, 3,5 hp

Bilaga: Litteraturlista för Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (VVI011)

(fr.o.m. GSJUK16H)

Arman, M., Dahlberg, K. & Ekebergh, M. (Red.) (2015). *Teoretiska grunder för vårdande*. Stockholm: Liber. 307 s.

Arman, M., Ranheim, A., Rydenlund, K., Rytterström, P. & Rehnsfeldt, A. (2015). *The Nordic Tradition of Caring Science: The Works of Three Theorists*. *Nursing Science Quarterly*, 28(4), 288-296.

Berglund, M. & Ekebergh, M. (Red.). *Reflektion i lärande och vård – en utmaning för sjuksköterskan*. Lund: Studentlitteratur. 271 s.

Dubois C-A, McKee, M. & Nolte, E.(Eds). (2006). *Human resources for health in Europe*. (s. 1-7). Maidenhead: Open University Press. 7 s. Hämtad från: www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0006/98403/E87923.pdf

Dysthe, O., Hertzberg, F. & Hoel, T.L. (Senaste upplagan). *Skriva för att lära- skrivande i högre utbildning*. Johanneshov: TPB. Valda delar, 90 s.

Friberg, F. (Red.).(Senaste upplagan). *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. (s. 3-82). Lund: Studentlitteratur. 79 s.

Karolinska Institutets bibliotek. (2009). *Vad är en vetenskaplig artikel? En guide*. [Film 45 min]
Hämtad från <http://bridge.kib.ki.se/vetartikel/player.html>

Kleinman, A., & Benson, P. (2006). *Anthropology in the Clinic: The Problem of Cultural Competency and How to fix it*. *PLoS Med*, 3(10), 2 <http://www.plosmedicine.org/article/info:doi/10.1371/journal.pmed.0030294>

Notisum (2001). *Socialtjänstlag*. Västra Frölunda: Rättsnätet.
Hämtad från <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20010453.HTM>

Nyström, M. (2012). *I begynnelsen var ordet – ett vårdvetenskapligt perspektiv på språk och afasi*, *Vetenskap för profession* 21:2012. Högskolan i Borås. Valda delar, ca 6 s.

Rönnerberg, L. (Senaste upplagan). *Hälso- och sjukvårdsrätt*. (Kapitel 3). Lund: Studentlitteratur.

Sandman, L. & Kjellström, S. (2013). *Etikboken: Etik för vårdande yrken*. Lund: Studentlitteratur. 406 s.

Segesten, K. (2011). *Att utbildas till sjuksköterska. Perspektiv på lärande*. Stockholm: Natur & Kultur. 180 s.

Socialstyrelsen (2002). *Socialtjänstlagen*. Stockholm: Socialstyrelsen. 32 s.
Hämtad från <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2002/2002-114-3>

Socialstyrelsen. (2005). *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska*. Stockholm: Socialstyrelsen. 17 s.
Hämtad från http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/9879/2005-105-1_20051052.pdf

Språkrådet. (Senaste upplagan). *Svenska skrivregler*. Stockholm: Liber. E-bok.

Tamm, M. (2005). *Tanke och tro: Historiska nedslag i hälsa, sjukdom, liv och död*. Lund: Studentlitteratur. 335 s.

Thurén, T. (Senaste upplagan). *Vetenskapsteori för nybörjare*. Stockholm: Liber. 192 s.

Wiklund, L. (2003). *Vårdvetenskap i klinisk praxis*. Stockholm: Natur & Kultur. 214 s.

Öhman, A. (2009). *Genusperspektiv på vårdvetenskap*. Husqvarna: Högskoleverket.
Hämtad från: [www.uk-ambetet.se/download/18.3f830234146aebb94892ac/1404197607040/isbn_71-2+Genusperspektiv+p%C3%A5+v%C3%A5rdvetenskap+\(2009\).pdf](http://www.uk-ambetet.se/download/18.3f830234146aebb94892ac/1404197607040/isbn_71-2+Genusperspektiv+p%C3%A5+v%C3%A5rdvetenskap+(2009).pdf)

2016-05-02 ELG, KRK/ila
Beredningsgruppen: 2016-06-08
Utbildningsutskottet: 2016-06-22